

— Amerika is Gods proefstation, Zijn toonkamer, waar Hij vertegenwoordigers bijeen gebracht heeft uit alle landen, om op beperkte schaal proeven te doen met gemeenschapsleven. Wanneer deze vertegenwoordigers van de gehele wereld tezamen leven kunnen op een gezonde, verlichte en vooruitstrevende manier, als een groot gezin, dan kan de overige wereld het hoofd vol hoop omhoog heffen: dan kan het experiment, dat geprobeerd en mogelijk gebleken is, worden toegepast op de gehele wereld¹⁸⁾.

Stanley Jones is hier zeker in tegenspraak met Foster Dulles. Maar Foster Dulles is hier (in Cleveland) in tegenspraak met denzelfden Foster Dulles een maand later in Seoul. En Stanley Jones is in overeenstemming met de heerschende Amerikaanse nationalistische opvattingen. Daarom zijn wij op dit punt niet gerust.

Wel zien we, dat dit nationalisme en dit democratische roepingsgevoel in Amerika zelf een groote krachtsontwikkeling mogelijk heeft gemaakt.

In de eerste plaats bracht het een versterking van het moreel en een aansporing tot handhaving van bepaalde regels van deugd en ondeugd. B.v. de regel, dat ieder met zijn eigen handen moet werken. Maar ook de regel, dat ieder wijst op zijn geluk en zijn welvaart, en zorgvuldig vermijdt den schijn van mislukking op zich te laden. Ieder gaat zonder aarzelen verder, volgens de regels van de democratie, en vol optimistisch vertrouwen. Ter wille van hen, die nog wel eens vragen of de democratische zelfvoldaanheid wel overeenkomt met het Woord Gods, wordt hetgeen men voorstaat in methodistischen trant door bijbelteksten gewijld. Voorbeeld: Toen omstreeks 1925 door de geweldige opkomst van automobiel-, film-, radio-,

¹⁸⁾ I. c., 58.

schoonheidsmiddelen-, enz. industrie de omzet in het Amerikaanse zakenleven een toppunt bereikte en alles „business” was wat de klok sloeg, gevoelden velen er behoefte aan, om aan dit business-enthousiasme ook eenige bijbelsche wijding te verleen. In dien tijd schreef Bruce Barton zijn „The Man Nobody knows” (De Man Die niemand kent), dat in 1925 en 1926 het meest verkochte non-fiction boek („studieboek”) in de Vereenigde Staten was. Jezus — zoo wist Burton te vertellen — was niet alleen de meest populaire genoodigde voor diners in Jeruzalem, maar ook een groot organisator. Hij haalde twaalf mannen uit de onderste lagen van de zakenwereld en spande ze in een organisatie, die de wereld veroverde. In feite was Jezus de grondlegger van het moderne zakenleven. En waarom? Omdat hij de schepper was van het ideaal van „service” (dienst)¹⁹⁾. Ander voorbeeld: Toen na de eerste tegenslagen in den Koreaanschen oorlog het Amerikaanse volk onrustig en beangst werd, bezocht een predikant president Truman en verzocht hem een nationale gebeds- en boetedag uit te schrijven. Harry Truman vertelde den dominee echter vriendelijk, dat de antwoorden op de vragen van het volk in de bergrrede waren te vinden, in het bijzonder waar staat geschreven: Zalig zijn de vredemakers, want zij zullen kinderen Gods worden genoemd. De dominee was tevreden en de boetedag ging niet door²⁰⁾.

Natuurlijk hebben de verschillende godsdienstige vereenigingen, die zich op praktisch en sociaal gebied bewegen, op het stuk menscheelievendheid wel heel wat „werken der wet” gedaan. Men mag dit niet gering achten.

Dr A. J. VERBRUGH.

¹⁹⁾ F. L. Allen, Only Yesterday, Bantam B., N.Y., 1946, 205.

²⁰⁾ Time, weekly magz., 24 Juli 1950, 7.

Sacramenten instrumenten van den Heiligen Geest

UIT DE SCHRIFT

En hij (Abraham) ontving het teeken der besnijdenis als een zegel der gerechtigheid van het geloof, dat hij in onbesneden toestand had. Rom. 4:11.

In het vierde hoofdstuk van den brief aan de Romeinen beschrijft Paulus hoe Abraham gerechtaerdigd werd door het geloof alleen. Paulus accentueert in zijn betoog, dat Abrahams geloof hem tot gerechtigheid werd gerekend, toen hij nog onbesneden was. Daarom kan men nooit beweren dat Abraham op grond van of door middel van die besnijdenis rechtvaardig werd verklaard! De rechtvaardigverklaring geschiedde uitsluitend op grond van Gods genade dóór het geloof.

Daarna schrijft Paulus den bekenden zin, dien we hierboven lieten afdrucken.

Paulus noemt hier dus de besnijdenis een zegel van de gerechtigheid-des-geloofs.

In zijn verklaring van deze omschrijving wijst Calvijn er eerst op, dat Paulus met deze uitspraak een gemakkelij uit het voorafgaande betoog af te leiden, maar desondanks toch volkomen verkeerde, conclusie afwijst.

Wanneer men namelijk Paulus hoorde beweren, dat Abraham de gerechtigheid-des-geloofs deelachtig werd vóór hij nog besneden was, kon men als volgt gaan redeneeren: Abraham ontving de gerechtigheid-des-geloofs vóór hij besneden werd. Hij ontving dus het volle heil in onbesneden staat. Men kan dus de verlossing, de zaligheid deelachtig worden zonder besneden te zijn! Maar dan is die besnijdenis ook niet noodzakelijk ter zaligheid! En dan beteekent ze ook niet zoo veel!

Deze conclusie wijst Paulus nu zeer nadrukkelijk af. Neen, zegt hij, zoo staan de zaken niet. Zeker de besnijdenis werkt of geeft de zaligheid niet. Dat „niet” werpt ze niet af. Maar daarom is ze nog niet ijdel! Integendeel: ze heeft een ander en dan zeer „voortreffelijk” nut. Ze heeft namelijk deze functie, ze bewijst dezen dienst, dat zij de gerechtigheid-des-geloofs, die door Abraham in onbesneden staat was ontvangen aan ons verzegelt en als het ware bevestigt¹⁾.

Men geve er goed acht op, dat Paulus hier spreekt van de besnijdenis als een zegel van de gerechtigheid-des-geloofs.

Die besnijdenis is dus een zegel van de gerechtigheid. En dan nader van die gerechtigheid, welke Christus voor ons verworven heeft en nu door het geloof ons ten deel valt. Er is ook nog wel een andere gerechtigheid, die namelijk, welke door middel van de goede werken kan verworven worden. Dat is de gerechtigheid-uit-de-werken. Maar daarvan is de besnijdenis het zegel niet! Ze is dat alleen van die eigensoortige gerechtigheid, welke door het geloof verkregen wordt — dus van de gerechtigheid-des-geloofs.

Voorts is uit deze woorden van Paulus onmiddellijk duidelijk, dat Paulus hier de besnijdenis niet noemt een zegel van het geloof! Aan zoo iets denkt hij zelfs niet. Neen, de besnijdenis is een zegel van de gerechtigheid. Van niets anders. En wanneer Pau-

lus bij het woord gerechtigheid de nadere verklaring: des-geloofs voegt, dan doet hij dat alleen om ieder misverstand ten aanzien van de gerechtigheid af te snijden, door haar nader te kwalificeeren.

We kunnen Paulus' bedoeling het best zóó weergeven: de besnijdenis is een zegel van de gerechtigheid, van die gerechtigheid alleen. Maar, denk er om: niet van die gerechtigheid, welke door middel van zelf gepraesteerde werken verdiend wordt, van die gerechtigheid dus, waar de Joden voor zwoegen. Neen, ze is alleen een zegel van die gerechtigheid welke Christus door zijn offer verwierf en ons in den weg des geloofs, uit louter genade, ten deel valt.

De groote vraag, welke nu bij de overweging van deze waarheid in ons oprijst is deze: hoe, op welke wijze verricht de besnijdenis — en dus ook ieder ander sacrament — haar verzegelings- en bevestigingsdienst? Op welke wijze verzegelen en bevestigen de sacramenten dus de gerechtigheid-des-geloofs?

Speciaal op deze vraag geeft Paulus ons in Rom. 4:11 een antwoord. We hebben namelijk in dit paulinische woord een belangrijke plaats over het „gemeene gebruik der sacramenten”²⁾. D.w.z.: we hebben hier een aanwijzing hoe de sacramenten gebruikt moeten worden, zullen ze hun belangrijken en heerlijken dienst kunnen verrichten.

Om nu de vraag te beantwoorden hoe de sacramenten werken, op welke wijze zij de gerechtigheid-des-geloofs verzegelen en bevestigen, wijst Calvijn er op, dat de sacramenten naar het getuigenis van Paulus zegels zijn, waardoor Gods beloften in zekeren zin in onze harten worden ingedrukt en de zekerheid der genade wordt bevestigd³⁾.

Men lette er nu scherp op, dat Calvijn van de gerechtigheid-des-geloofs zoo maar overstapt op de belofte! De sacramenten zijn zegelen van de gerechtigheid-des-geloofs — ze zijn het óók en tegelijk van de belofte! En de sacramenten verzegelen en bevestigen ons nu de gerechtigheid-des-geloofs omdat ze zegelen der belofte zijn. Ja, alleen omdat ze zegelen der belofte zijn, kunnen ze de gerechtigheid-des-geloofs aan ons verzegelen en bevestigen.

Voor wie de Schriften verstaat is deze overgang van de gerechtigheid-des-geloofs naar de belofte vanzelfsprekend. De gerechtigheid-des-geloofs wordt immers door God naar ons toegedragen in zijn woord, d.i. in zijn belofte. Wij worden rechtvaardig verklaard, wij ontvangen de gerechtigheid alleen doordat God ons vrijspreekt van schuld en straf en ons recht geeft op het eeuwige leven op grond van het volbrachte offer van onzen Heer Jezus Christus. Onze rechtvaardiging bestaat dus nooit anders voor ons en komt ons nooit anders toe en wordt nooit op andere wijze ons deel dan in Gods vrijspreekend vonnis. Of, anders gezegd: ze bestaat niet anders voor ons en komt ons nooit anders toe en wordt nooit op andere wijze ons deel dan in Gods belofte.

Wie dus spreekt over de gerechtigheid-des-geloofs spreekt daarmee ook en vanzelf over de belofte,

want die gerechtigheid bestaat hier en nu voor ons eenvoudig niet anders dan in de belofte! En wie l. ofte zegt, zegt daarmee dus ook en vanzelf gerechtigheid des-geloofs, want die gerechtigheid is steeds en primair in houd der belofte.

En wanneer dus Paulus betoogt, dat de besnijdenis een zegel van de gerechtigheid-des-geloofs is, dan zegt hij daarmee, daardóór, tegelijk, óók dat de besnijdenis het zegel is der belofte. De „inhoud” van het teeken der besnijdenis — en dus ook van de andere sacramenten — is dus de belofte van de gerechtigheid-des-geloofs en zoo en daarom van die gerechtigheid zelf. Calvijn zegt het kort en bondig zoo: De genadige verzoening met God was in dat teeken vervat⁴⁾.

Nadat men heeft ingezien, dat de besnijdenis een zegel is van de belofte, waarin de gerechtigheid aan ons wordt aangeboden en geschonken, kan ons het licht opgaan over de wijze waarop de besnijdenis — en dus ook de andere sacramenten — hun zegenrijk werk verrichten.

In zijn verklaring van dit onderdeel van Rom. 4:11 legt Calvijn er eerst den nadruk op, dat de sacramenten op zich zelf en dóór zich zelf niets helpen⁵⁾. Maar gelukkig bestaan ze nooit op zich zelf en werken ze nooit door zich zelf! Een sacrament „op zich zelf” en „in zich zelf” is ten slotte een pure abstractie. Want God heeft de sacramenten uitgedacht, gegeven, en laat ze nu functioneeren als zijn instrumenten. De instrumenten zijn om zoo te zeggen altijd in Gods hand. Hij werkt er mee. Zonder Hem bestaan ze niet. Maar als ze naar zijn instelling worden bediend dan is Hij er in, dan komt Hij er mee, dan werkt Hij er door.

Maar dit alles moet nog meer geconcretiseerd worden. Want het is zoo, dat de sacramenten slechts door de genade des Geestes hun uitwerking verkrijgen in de harten der uitverkorenen⁶⁾. De Heilige Geest dringt in en met het in de sacramenten verzegelde beloftewoord door in de harten van allen, die God aan Jezus Christus gegeven heeft. Hij maakt dat het woord in die harten aanslaat, tot heerschappij komt en ze vernieuwt. Op die wijze eigent Hij ons Christus met al zijn weldaden toe en maakt dat Christus in ons woont. Sacramenten zijn dus speciaal instrumenten van den Heiligen Geest om de beloften Gods in zekeren zin in de harten der uitverkorenen in te drukken en de zekerheid der genade te bevestigen⁷⁾.

Maar wanneer men zoo den dienst der sacramenten omschrijft, moet wéér de vraag opkomen: hoe staat het dan met deze sacramenten wanneer ze aan goddeloozen worden bediend? In zulke lieden doen ze toch niet wat zooveen werd gezegd?

Neen, in de goddeloozen doen de sacramenten hun heerlijk werk niet! Christus, die zichzelf in de sacramenten door den Heiligen Geest geheel en al aan de zijnen geeft, komt in en door die sacramenten niet in de goddeloozen! Want Hij laat zich van zijn Geest niet scheiden! Waar de Geest niet is, geeft Christus zich in de sacramenten óók niet! Wie leeren zou dat Christus in zijn sacramenten ook door de goddeloozen werkelijk wordt ontvangen, zegt volgens Calvijn iets even onzinig als de man die betoogen zou dat een levend mensch in een doodkist zou kunnen leven en werken.

Maar al hebben de sacramenten in de ongeloovigen geen heerlijk effect en al zijn ze voor hen niets dan „ledige teekenen”, daarom verliezen de sacramenten als ze aan deze goddeloozen worden bediend den hun eigen inhoud, de aan hen inherente kracht, de hun toekomstende volkomenheid niet! Gods instrumenten kunnen door de goddeloozen toch niet veranderd, of geschonden laat staan vernietigd worden? Dat te beweren is dwaasheid. „Hoewel zij voor de verworpenen slechts doode en nuttelooze figuren zijn, behouden de sacramenten toch altijd hun kracht en natuur omdat, hoewel onze ongeloovigheid ons van hun effect berooft, ze Gods waarheid toch niet aan het wankelen maakt noch uitbluust. Daarom blijve dit vaststaan, dat de heilige zinnebeelden getuigenissen zijn, waardoor God Zijne genade aan onze harten verzegelt”⁸⁾.

Dát zijn de sacramenten naar den hun door God gegeven en steeds bewaarden aard.

Dat zijn ze, omdat ze instrumenten van den Heiligen Geest zijn en altijd blijven.

Dat zijn en blijven ze altijd en overal en voor ieder, wanneer ze naar Gods bevel worden bediend.

C. V.

¹⁾ Gratuita reconciliatio in Deo in signo illo inclusa fuit.

²⁾ Per se nihil juvant.

³⁾ Deus tamen, qui gratiae suae instrumenta esse voluit, arcana spiritus sui gratia efficit ne profectu careant in electis.

⁴⁾ Et quamvis reprobis tantum mortuae sint ac inutilis figurae, vim tamen suam et naturam semper retinent: quia, etsi nostra incredulitas effectu illorum nos privat, non tamen Dei veritatem labat factat vel extinguit. Quare maneat hoc fixum, sacra symbola esse testimonia, quibus gratiam suam Deus cordibus nostris obsignat.

¹⁾ Officium erat iustitiam fidel obsequare, ac veluti ratam facere. Ratam facere = tot het bedoelde effect lieden, vrucht doen dragen.